

ЛОКАЛЕН И РЕГИОНАЛЕН ПРОЕКТ ЗА КОНКУРЕНТНОСТ

Листа за проверка на Планот за животна средина и општествено
управување

Доградба и реконструкција на сместувачки капацитет за
проширување на набавките, подигање на квалитетот на
сместувачките капацитети и подобрување на конкурентноста

Охрид, 2019

1. Вовед во проектот

Локалниот и регионален проект за конкурентност (ЛРПК) е четиригодишно инвестициско работење, поддржано од Европската Унија со користење на фондови од ПРА II наменети за конкурентност и иновации во Македонија. ЛРПК ќе биде управуван како хибриден доверителен фонд и се состои од четири компоненти, управуван од страна на Светската Банка и спроведуван од страна на Кабинетот на заменик-претседателот на Владата за економски прашања. Проектот овозможува финансирање на инвестиции и градење на капацитети за поддршка на развојот на секторот, инвестирање во дестинации и просперитет на специфични дестинации. На регионално и локално ниво, проектот ги поддржува избраните туристички дестинации во земјата преку комбинација на техничка помош со цел подобрување на управувањето со дестинации, инвестирањето во инфраструктури и инвестирањето во поврзувања и иновации. Инвестициите ќе се спроведуваат преку шемата за грантови за странките заинтересирани за туризам од регионот, како што се општините, институциите, невладините организации и приватниот сектор.

Оваа листа за проверка на Планот за животна средина и општествено управување е подготвена за активности кои ќе се спроведат од страна на Здружението за трговски услуги и угостителство Башоман Л С ДООЕЛ, с.Пештани, Охрид. Листата за проверка содржи описот на проектот, техничките детали, обемот, поставувањето и локацијата врз чија основа се врши проценка на еколошките и социјалните ризици.

Имплементацијата на мерките за ублажување кои се однесуваат на идентификуваните ризици и прашања, како и планот за следење дефиниран во Листата за проверка, е задолжителна како што е задолжителна и усогласеноста со националната еколошка и друга регулатива и оперативните политики на Светската Банка.

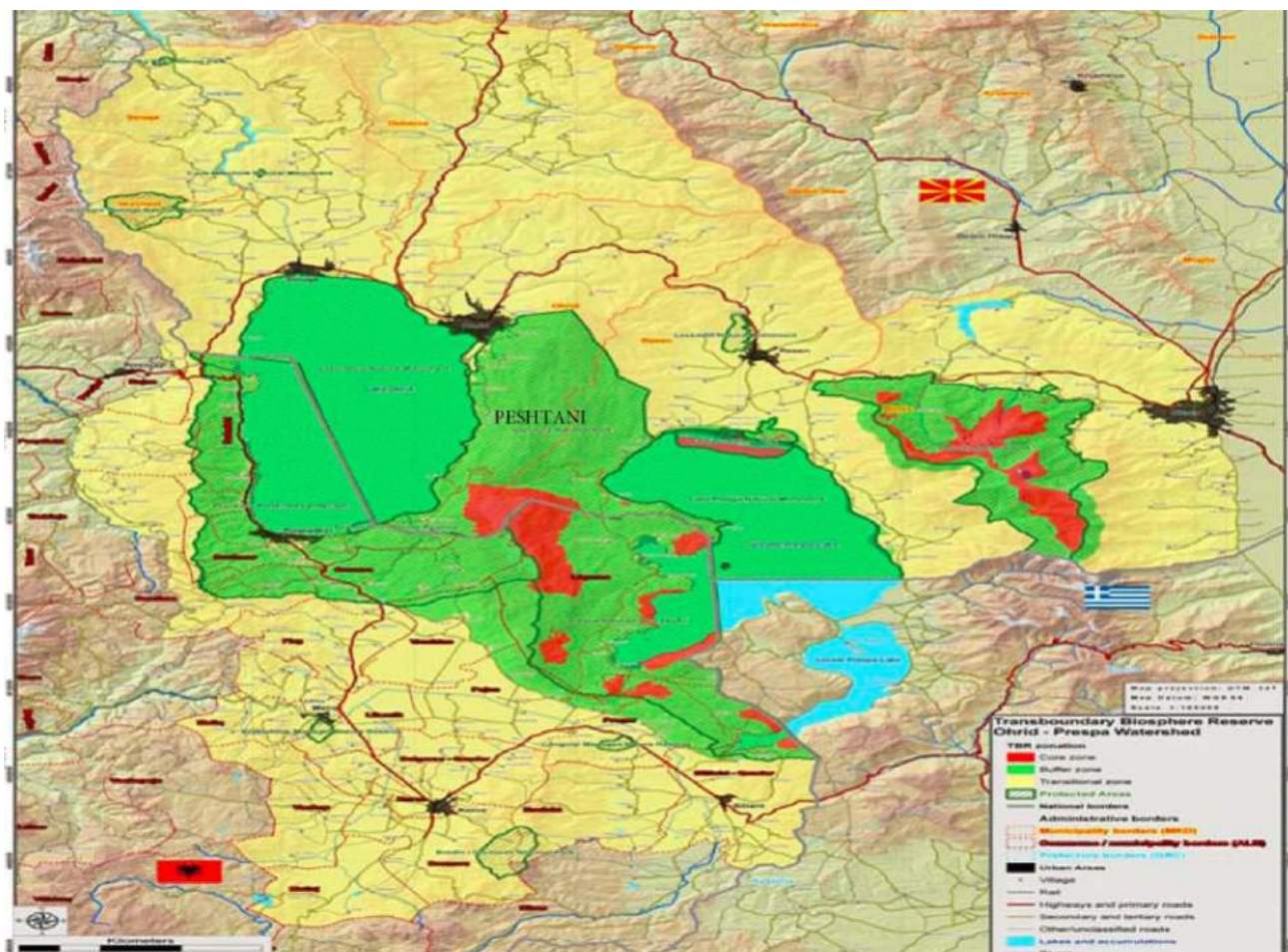
2. Краток опис на проектот

2.1 Локација на под-проектот

Локацијата каде се планира внатрешно реновирање на постоечкиот објект и доградба на објектот за семејно домување во комбинација со угостителско сместување (во висина Приземје+Кат+Поткровје), се наоѓа на КП 2115 во м.н. Калци, КО Пештани, општина Охрид, односно селско подрачје на Охрид, во населбата Пештани. Влезот во градежната парцела е поставен на источната страна на регионалниот пат кој ги поврзува Охрид и Република Албанија. Новодефинираната градежна линија, добиена со додаток/проширување на постојниот објект формира градежна линија во правоаглона форма која ја зазема новодефинираниот објект заедно со постојниот објект. Поставувањето на таквата линија за изградба овозможува пристап на возила до објектот од една страна, односно од страната на улицата, и пешачки пристап од сите страни на објектот.

Корисникот поседува важечка дозвола за изградба на проширување и реновирање на постојните сместувачки капацитети. Дозволата е издадена од Општина Охрид и е во согласност со документацијата за посторно планирање во селото Пештани.

Под-проектот ќе се врши на парцела во сопственост на корисникот (Здружение за трговски услуги и угостителство Башоман Л С ДООЕЛ, с.Пештани, Охрид), во урбана област во селото Пештани, лоцирана во заштитниот појас на прекуграничниот биосферен резерват Охрид-Преспа (тампон зона – прикажана со зелена боја на сликите подолу). Предвидените активности со овој под-проект се дозволени во тампон зоната на заштитниот појас на прекуграничниот биосферен резерват Охрид – Преспа, и со националното законодавство за градежништво и животна средина.

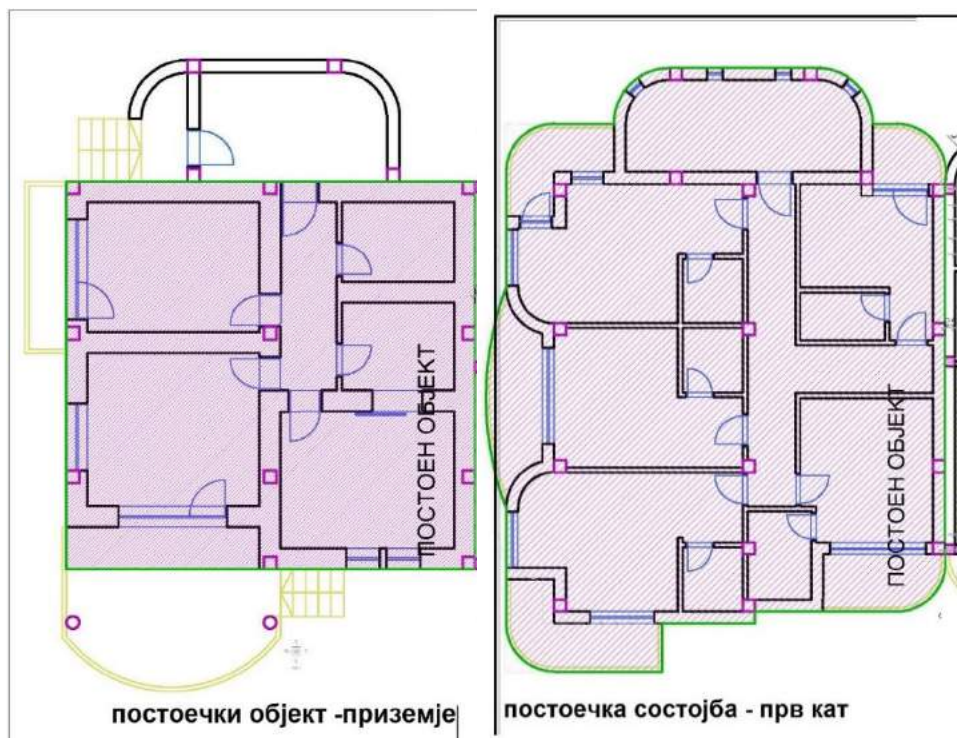
Слика 1. Локација на активностите

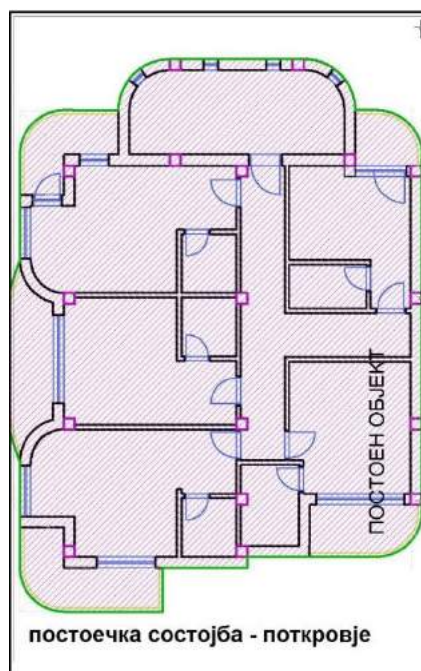
2.2. Опис на активности

Деталниот проект предвидува целосно реновирање на 8 бањи (една бања е со површина од 3м², што значи вкупно 24м²) во постоечкиот објект, доградба на објектот (Приземје+Кат+Поткровје), со вкупна бруто површина од 312,59м² (229,8м² корисна површина), со 8 сместувачки студија, инсталација на нова опрема за греење, ладење и

климатизација во постоечкиот и доградениот дел од објектот, инсталација на соларен систем за санитарна топла вода која ќе биде на располагање во постоечкиот и доградениот објект, опремување на новите 8 студија и постоечките 9 студија со мебел (кревети, комоди, плакари, столици, фотелји, ламби и лустери), опремување на новите 8 бањи (линиски сифони, стаклен параван, висечки WC шолји, висечки лавабоа, вградени WC казанчиња, висечки корпи и четки за WC шолји, како и огледала), 17 нови LCD телевизори и поставување на нова ограда околу целиот објект во должина од 130 метри.

Моменталната состојба на објектот Приземје+1+Поткровје е прикажана на следните технички цртежи. Првиот кат и поткровјето ги вклучуваат сместувачките капацитети, односно деветте апартамани.

Слика 2. Технички цртежи на постоечкиот објект (приземје, прв спрат и поткровје)
Фазата на реновирање на бањите во постоечките апартаменти во постоечкиот објект вклучува демантирање на постоечките елементи (тушеви, WC шолји, лавабоа), поставување на нови плочки врз старите, набавка на транспорт и монтирање на нови елементи (линиски сифони, стаклен параван, висечки WC шолји, висечки лавабоа, вградени WC казанчиња, висечки корпи и четки за WC шолји, како и огледала).

Слика 3: постоечка бања

Слика 4: како би изгледала реновираната бања

Отстранување на стариот мебел во апартаментите, пренесување на истиот на друга локација во сопственост на инвеститорот, и набавка, транспорт и поставување на нов мебел во постоечките 8 апартаменти.

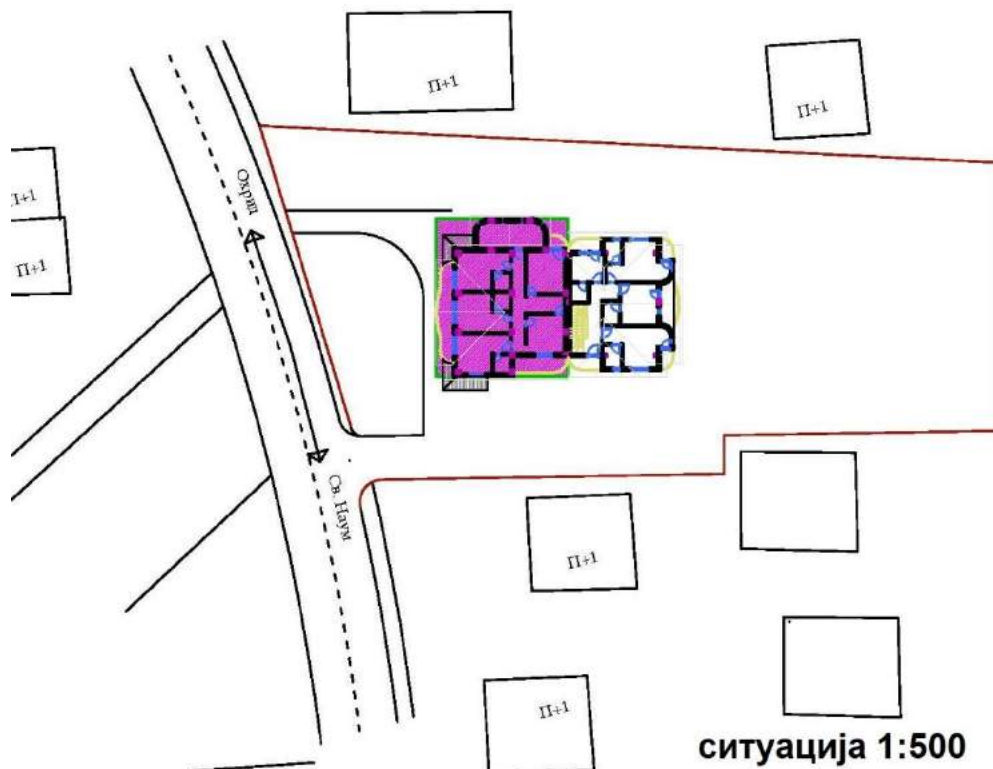

Слика 5. Постоечки апартмани

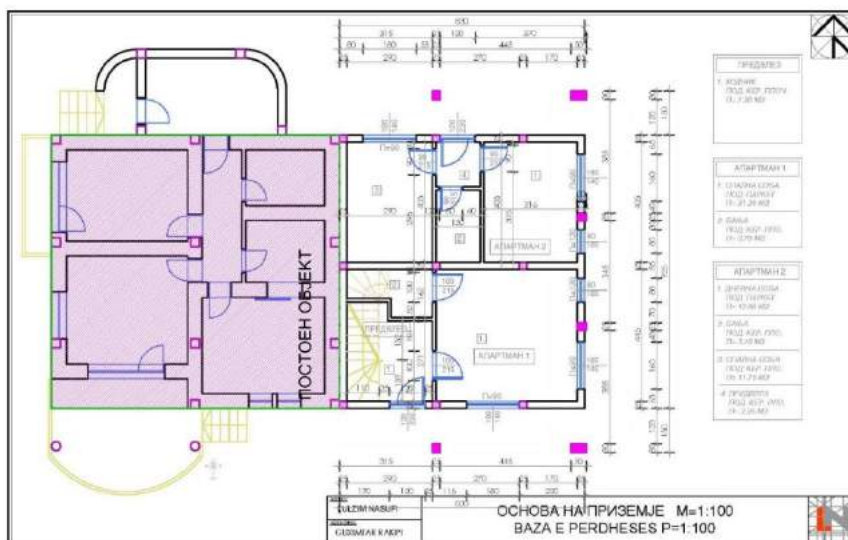
Слика 6. Како би изгледале реновираните апартмани

Доградбата на постоечкиот сместувачки објект Приземје+Прв Спрат+Поткровје, со вкупна бруто површина од 319,59м², односно 229,8м² корисна површина со 8 сместувачки студија е прикажана на следната слика.

Слика 7. Доградба/додаток (бела боја/жолта боја) кон постоечкиот сместувачки капацитет (виолетово)

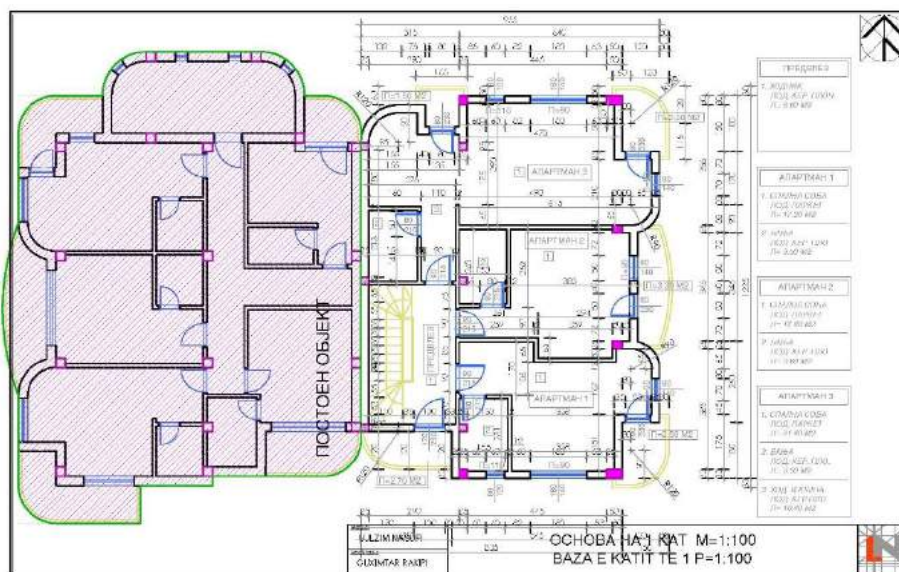
На приземјето на доградбата со нето површина од 62,2м², планиран е влезот – предпростор, како и скалишен дел и 2 апартмана, односно Апартамент 1 со нето површина од 24,9м², и Апартамент 2 со површина од 30,51м².

Слика 8. Доградба/додаток (бела боја) кон постоечкиот сместувачки капацитет - Приземје

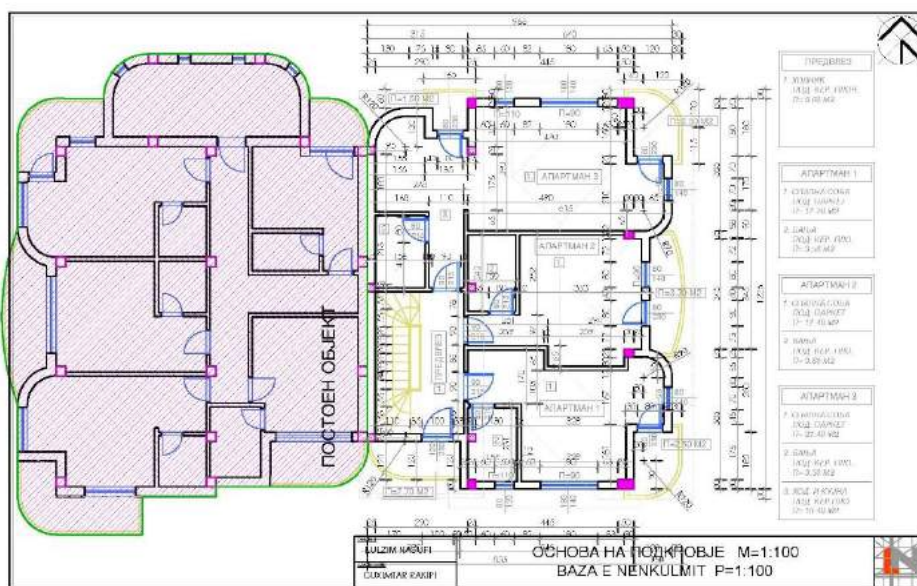
На првиот кат од доградбата со нето површина 83,6м² предвидени се предпростор и скалишен дел, како и 3 апартмани, односно Апартамент 1 со нето површина од 20,7м², Апартамент 2 со површина од 21м² и Апартамент 3 со површина од 35,3м².

Слика 9. Доградба/додаток (бело) кон постоечкиот сместувачки капацитет (виолетово) – прв кат

На поткровјето на доградбата со нето површина од 83,6м², предвидени се предпростор и скалишен дел, односно Апартамент 1 со нето површина од 20,7 м², Апартамент 2 со површина од 21м² и Апартамент 3 со површина од 35,3м².

Слика 10. Доградба/додаток (бела боја) кон постоечкиот сместувачки капацитет (виолетова боја) - поткровје

1. Земјени работи: теренот каде што ќе се ископуваат темелите се наоѓа на јужната страна и е рамен, потребно е да се отстрани бекатонот покрај постоечкиот објект (истиот ќе се употреби подоцна за поставување стази до доградбата). Според предмерот, потребно е да се направи ископ за темели од 85м³ земја кој ќе биде транспортиран до законска депонија за инертен отпад.

2. Конструкцискиот систем на објектот е изведен од армирано-бетонски елементи поставени на темелите во вид на армирано-бетонски лентовидни темели со димензии според статичката пресметка. Новопредвидените армирано-бетонски столбови се од армиран бетон со димензии од 25/30цм и 25x50цм, додека гредите се со димензии 25 x 30.00цм. Новопланираните армирано-бетонски меѓукатни конструкции се армирано-бетонски масивни плочи со дебелина 20.00цм, безгреден систем. Носивата кровна конструкција е предвидена да се изработи од масивен режан дрвен материјал од 1ва класа, едно-водна и со димензии според статичката пресметка.

3. Сидови: надворешните сидови се предвидени од глинени блокови од 25цм, и со блокови 25 x 16 x 40 во проложен малтер 1:3:9, додека преградните сидови се изведени од глинени блокови со димензија 16цм, исто во продолжен малтер 1:3:9. Во зависност од намената на просторијата, завршната обработка ќе биде изведена соодветно (продолжен малтер или керамички плочки). Фасадата на објектот ќе биде термички изолирана со 10цм топлинска изолација, енергетски ефикасна и завршно обработена (демит фасада).

4. Подови: подовите ќе бидат соодветно обработени во зависност од намената на просторијата со керамички плочки и ламинат врз претходно поставена цементна кошулица со слој од 5цм, фолија и термо и звучна изолација од 5цм. Просториите каде се престојува ќе бидат обработени со ламинат поставен врз слој од лепак, додека економските простории ќе се обложат со керамички плочки до висина од 160.00цм. На последната плоча, пред покривање на кровот, ќе се реди минерална пресувана волна со дебелина од 10цм, како термоизолација.

5. Плафони: сите плафони ќе бидат малтерисани, глетувани и боени со поликолор.

6. Кров: кровот е предвиден како сложен кров, поставен на армирано-бетонски греди со наклон. Кровната конструкција е изработена од чамова режана граѓа, врз која е поставена оплата од штици со еден слој тер хартија, термоизолација, потоа поставени летви и покриена со глинени ќерамиди.

7. Браварија: сите транспарентни елементи – прозорците и балконските врати – ќе бидат изработени од ПВЦ профил со добро дихтување и термопан пакет исполнет со аргон, со стакло 4+6+4+6+4 со висок квалитет, со задоволувачки коефициент на топлинска и звучна спроводливост. Внатрешните врати ќе бидат изработени од медијапан.

8. Поставувањето на систем за греење, ладење и климатизација ќе биде изведено во постоечкиот објект и доградбата. Се предвидува поставување на топлинска пумпа со комплетна инсталација до сите апартаменти. Системот би се состоел од:

- набавка, транспорт и монтажа на надворешна единица ДВМ С Систем со вертикално исфрлање на воздух, топлинска пумпа, инвертер што ги задоволува пресметаните капацитети и тоа – капацитет на ладење 50,4KW, капацитет на ладење 56,7KW

- набавка, транспорт и монтажа на 18 внатрешни WIND Free сидни единици, што ги задоволуваат пресметаните капацитети – капацитет на ладење 2,8KW, капацитет на ладење 3,2KW
- набавка, транспорт и монтажа на 2 внатрешни WIND Free сидни единици, кои ги задоволуваат пресметаните капацитети – капацитет на ладење 4,5 KW, капацитет на ладење 5.0 KW
- набавка, транспорт и монтажа на целокупниот потребен материјал за инсталација, поврзување и ставање во функција на системот, негово пуштање во пробна работа, испитување, сетирање и следење на параметрите на работа (согласно проектот фаза машинство)

9. Поставување на централен систем за санитарна топла вода со посоларни панели во постоечкиот објект и доградбата

Во рамките на под-проектот, планирана е монтажа на централен систем за подготовка на санитарна топла вода за објекти (постоечки и нов дограден објект). Се предвидува санитарната топла вода да се складира во 2 (два) бојлера со волумен од 500 литри поединечно (вкупно 1000 литри), постојано одржувана на 45° C. Бојлерите се планира да бидат изработени од нерѓосувачки лим, со два вградени изменувачи на топлина, од кои едниот е предвидено да се поврзе со соларни колектори, додека другиот е предвиден за понатамошна можност за топлинската пумпа. Како резерва за бојлерите потребно е да се вградат електрични грејачи со капацитет 9kW кои ќе бидат вклучувани во функција само за време на уништување на бактеријата Легионела. Шест колектори со површина од 2,5м² се предвидени да се постават на кровот на објектот на позиција најповолна за апсорпција на топлинската енергија. Овој систем е потребно да се испорача во комплет со пумпа група и автоматика за автоматска контрола и управување, како и бакарни изолирани цевки за поврзување на соларните колектори и бојлерите.

10. Поставување на електрична инсталација во доградбата на објектот

Објектот ќе биде приклучен во електрична мрежа во согласност со добиената електро-енергетска согласност издадена од страна на ЕВН-Македонија. Предвидено е во објектот да има четири спратни табли и една главна разводна табла означена како Г.Р.Т. која ќе се напојува со електрична енергија од мерен ормар лоциран во место определено според електро-енергетската согласност.

Целокупниот електро-развод во објектот ќе се изведува со спроводници NYM поставени во канал во сид под малтер, односно на арминара плоча пред бетонирање. Изборот на пресеците на каблите е извршен врз основа на трајно дозволено струјно оптеретување во склад со МКС НБ 2.752 стандард. Во согласност со постоечките регулативи за осветлување на овој тип на објекти, проектирана е инсталација за општо осветлување. Осветлувањето во просториите е решено со светилки со зажарено влакно при што се вклучуваат со прекинувачи вградени во сидовите до влезните врати. Инсталацијата за осветлувањето ќе се врши со NYM кабли 3x1,5мм² поставени во гибливи црева

положени во арматурна плоча пред бетонирање, односно поставени во канал во сид под малтер. Сите прекинувачи за светлосните елементи се стандардни за монтажа во сид. Треба да се монтираат на висина од 1.2м од готов под. Во зависност од намената на просториите и очекуваните потреби од електрична енергија, предвидени се монофазни и трифазни Шуко приклучници. Сите приклучници кои се сметаат за активни (бојлер, машина за перење алишта, грејалица итн.) се директно поврзани на еден извод преку соодветен осигурач со спратната табла. Останатите приклучоци кои условно се сметаат за пасивни (приклучоци во спални соби, тераси, ходници итн.), по два односно три приклучоци се поврзани на еден извод со спратната табла. Приклучоците се стандардни за монтажа во сид, и треба да се монтираат на висина од 0.4м од готов под. Местоположбата на приклучоците во кујните и санитарните простории се определува според планираната опрема. Оваа инсталација е предвидена да се изврши со кабли NYM 3x2.5mm², односно NYM 5x2.5mm², поставени во гибливи црева положени во арматурна плоча пред бетонирање или вкопани во канал во сид под малтер.

Главниот оптички, телефонски и ТВ приклучок е предвиден да биде кабловски, во приземје. Предвидено е да има една телекомуникациска спратна табла од која ТВ и телефонските приклучоци радијално ќе се поврзат со соодветен кабел. Домофонската инсталација се состои од напојна единица, електрична брава, еден позивен и три комуникациски уреди.

Заземјувањето е предвидено да се изведе како „Фарадеев кафез“. Се состои од темелен заземјувач, вертикални спустови и прифатен вод на кровот. Темелниот заземјувач е предвидено да се изведе со лента FeZn 30x3 положен на кант на долниот дел од темелите под хидро-изолацијата и заварен за арматурата на секои 2 метра. Предвидено е да се изведат вертикални спустови по армирано бетонските столбови со лента FeZn 30x3. Прифатниот вод се состои од лента FeZn30x3 монтирана по водите на кровот од објектот. При тоа сите парапетни лимови, олуци, оџаци и слично да се поврзат со лента така што целиот обем на покривот да биде една галванска целина.

Во приземје под Г.Р.Т. на 0.3м од готов под да се предвиди кутија за монтажа во зид со еднотенцијална шина на која преку проводник NYU 1x16mm² или со поцинкована лента да се поврзат сите метални делови на ниво на целиот објект: цефки, канали, и сл. кој би можеле да дојдат под напон на грешка. Инсталацијата за изедначување на потенцијалот заради недоволна прегледност и оформеност на објектот не е прикажана во основите на цртежите. Затоа ќе треба на местата на концентрација на инсталациите за:

- санитарна вода
- цевна мрежа за греење
- метална конструкција за објект

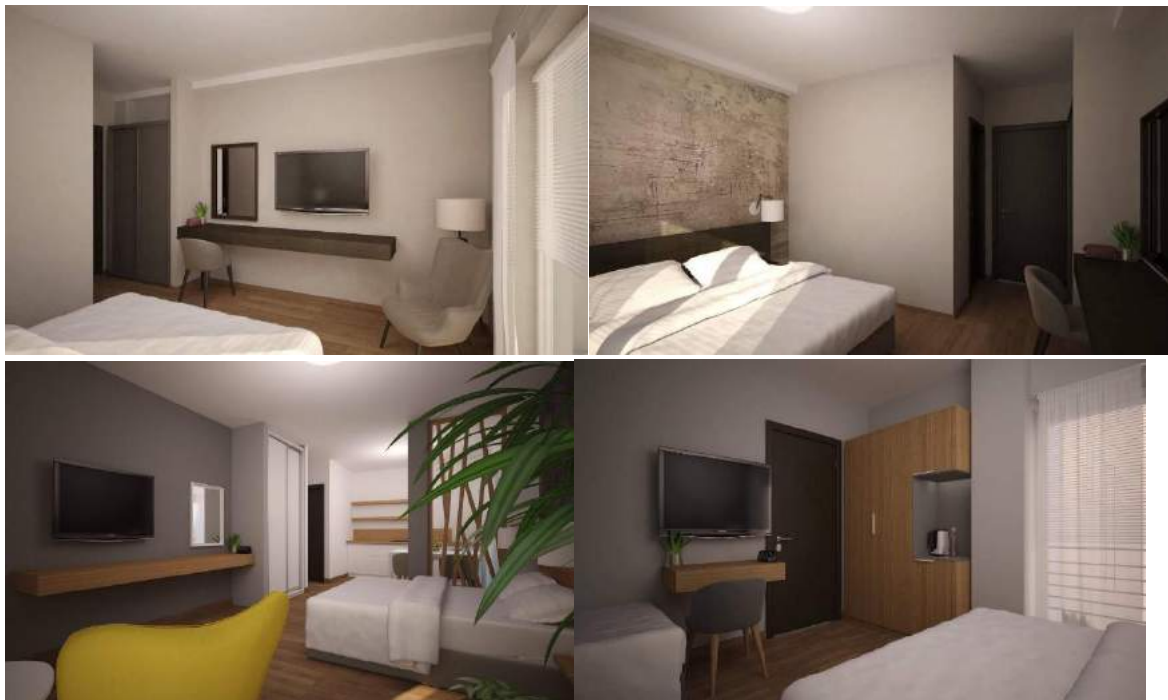

Поединечно треба да се поврзат со еднотензијалната шина со проводник NYU1x16mm² или трака при што галванските прекини вентилите водомерите и сл. да се премостат.

11. Водоводот и канализацијата на доградбата на објектот ќе се изведуваат согласно основниот проект за таа фаза. Треба да се инсталира воводод и канализација со 8 нови бањи во доградбата и две кујни во склоп на апартманите. За кујните треба да се набави и монтира мебел и опрема (кујнски елементи, чешми, лавабоа, мал фрижидер и друго). За новите бањи во доградбата потребно е набавка, транспорт и монтажа на елементи и опрема (линиски сифони, стаклен параван, висечки WC шолји, висечки лавабоа, вградени казанчиња, висечки корпи и четки за WC шолја, како и огледала).

12. Набавка на транспорт и монтажа на мебел и опрема во доградбата.

За осумте апартмани во доградбата потребно е да се постави мебел (кревети, шифоњери, комоди, столици, фотелји, огледала, ламби итн.)

Слика 11. Планиран изглед на реновираните простории

13. За апартманите во постоечкиот објект треба да се обезбедат нови ЛЦД телевизори (старите 9 телевизори ќе се продадат на Техномаркет од каде ќе се набават новите со попуст), а исто така нови ЛЦД телевизори ќе се набават и за просториите во доградбата

Слика 11. Стари телевизори и нови LCD телевизори

14. Партерно уредување: Предвидено е оградување на целата парцела со модерна ограда од жичани кафези со декоративни камења и делови дрвена ограда помеѓу нив. Должината на оградата што треба да се постави е 130м.

Конструкцијата на доградбата на постоечкиот сместувачки капацитет и реконструкцијата се во согласност со предложените активности за надминување на недостатоците во смисла на доведување на постоечкиот капацитет кој нуди приватно сместување и/или спиење со појадок на ниво на моменталните стандарди на пазарот, што ќе го обезбеди квалитетот на бањите и ќе изгради капацитет кај сопствениците и вработените за разбирање на пазарот.

3. Категорија на животната средина

3.1 Заштита на политиките на Светска Банка/Категоризација

ПЛРК е поддржан со грант од Европската Унија и заеднички спроведуван од страна на Кабинетот на заменик-премиерот за економски работи, како агенција за спроведување

на фондови, и Светската Банка како администратор. ПЛРК е класифициран како проект од Б категорија, што значи дека може да се очекува некаков степен на негативно влијание како резултат на неговата имплементација, но сепак од незначаен карактер и не од поширок размер или подолга временска рамка. Како резултат на оваа класификација се активираат упатствата на ОП 4.01 за Проценка на животната средина. Последователно, СДРМЕА ја подготви Рамката за животна средина и општествено управување (РЖСОУ) за спроведување на длабока анализа на животната средина на под-проекти поддржани преку шемата за грантови на Компонента 3, за дефинирање на подобноста и процедурите за тестирање и проценка на животната средина. Сите активности на проектот (и под-проектот) мора да се спроведат со придржување кон РЖСОУ, оперативните политики и процедури на Светската Банка и националното законодавство (најстрогата преовладува).

Предложениот под-проект се класифицира како проект од Б Категорија поради фактот што неговите идни влијанија на животната околина се помалку негативни во однос на проектите од А Категорија, земајќи ја предвид нивната природа, обемот и локацијата, како и карактеристиките на потенцијалните влијанија врз животната средина.

Категоријата бара Анализа на животната средина за да ги оцени потенцијалните влијанија врз животната средина поврзани со предложениот под-проект, идентификација на потенцијалните можности за подобрување на животната средина и препораки за мерки потребни за спречување, намалување и ублажување на негативните влијанија. Обемот и формата на Проценката за животна средина варира врз основа на под-проектот, но типично би бил потесен од оној на Проценката за влијанијата врз животната средина, вообичаено во форма на ПЖСОУ. Обемот на ПЖСОУ е дефиниран во Анекс Д на РЖСОУ. За под-проектите кои вклучуваат едноставни реконструкции, рехабилитација или адаптација на објекти, ќе се користи Листата за проверка на ПЖСОУ (примерокот е даден во Анекс Г од РЖСОУ).

3.2 Процена на животната средина според националното законодавство

Под-проектот припаѓа во категоријата на занимања/активности во согласност со законската регулатива од Член 24 (4) или (5) од Законот за Животна Средина („Службен Весник на Република Македонија“ бр./2005, бр.109/2009) и Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за занимања и активности за кои се подготвува задолжителен елаборат, за чие одобрување е надлежен орган за вршење на работи од областа на животната средина (Службен Весник бр.36/12).

Под-проектот спаѓа во категоријата **XIII – Капацитети за сместување и угостителство** (од гореспоменатата Уредба):

Хотели и слични сместувачки капацитети (хотелски населби, хотели со апартмани и мотели) со предвидени повеќе од 100 кревети – вон урбани области, и сите останати,

лоцирани во заштитени национални области; во согласност со Уредбата за изменување и дополнување на Уредбата за занимања и активности за кои е задолжителна подготовка на елаборат, и за чие одобрение е надлежен орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина (Службен Весник бр.36/12).

Во согласност со ова, во Јули 2018 е изработен Елаборат за заштита на животната средина со технички број 01/07-2018 од страна на Митко Коруткоски (експерт за оцена на влијанија врз животна средина) и добиено е Решение за одобрение на елаборатот за заштита на животната средина издадено од страна на Министерството за Животна Средина и Урбанизам (прикачено како анекс кон Листата за проверка на ПЖСОУ).

4. ПРЕГЛЕД НА ВЛИЈАНИЈАТА

Како резултат на предвидените активности на под-проектот за изградба на дополнителен дел (доградба) и реновирање на постоечкиот сместувачки капацитет, беа идентификувани следниве потенцијални влијанија:

1. Мозни негативни безбедносни и здравствени ризици и влијанија врз населението, возачите и работниците (локални влијанија ограничени на локацијата на изградбата на проширувањето и реновирањето на постоечкиот сместувачки капацитет, краткотрајни и присутни само во фазата на имплементација) поради:

- Недостаток на мерки за безбедност и здравје при работа за време на изградба на проширувањето и реновирањето на постоечкиот сместувачки капацитет,
- Повреда настаната на градилиштето или во негова близина (пр. поради недостаток на заштитна облека или опрема, или други безбедносни недостатоци),
- Непочитување на стандардите за безбедност и процедурите за работа
- Несоодветно управување со сообраќајот и безбедноста на пешаците.

2. Мозни влијанија врз квалитетот на воздухот и емисии на воздух од возилата за транспорт на материјали и работата на механизацијата и опремата на локацијата на под-проектот, како и транспорт на отпад надвор од теренот (локални влијанија, ограничени на локацијата на изградба на проширувањето и реновирањето на постоечкиот сместувачки капацитет, присутни само во фазата на имплементација) поради:

- Емисии на прав поради транспорт на материјали, управување со материјали и градежни работи (претежно од ископот за темели каде -85м³ земја ќе биде ископана),
- Издувни гасови од возила и сообраќај, како и предизвикување на промени во постоечкиот сообраќај во близина.

3. Мозни емисии на вибрации и нарушување на мирот поради бучава како резултат на транспортните возила кои ќе се движат низ селото Пештани до локацијата на изградбата на проширување и реновирање на постоечкиот сместувачки капацитет како и самите

градежни работи (локални влијанија, ограничени само на локацијата за време на фазата на имплементација).

4. Несоодветно управување со отпадот и невремено прибирање и транспортирање на истиот. Можни несакани дејства/влијанија врз животната средина и негативни влијанија врз здравјето може да се појават како резултат на генерирање и управување со различни типови на отпад (првенствено градежен отпад како вишок на земја од ископ за темели, отпадна иверица, теписи, ткаенини, сунѓер, остатоци од гипсени плочи, како и дрво, метали, стакло, пластика, мебел, душеци, опасен отпад, на пр. фасонки, боја и лепаци и нивни остатоци и амбалажа). Исто така ќе има појава и на отпад од пакувања (картон и најлон). Овие влијанија се локални и ограничени само во периодот на имплементација на активностите од под-проектот.

5. Влијанијата врз почвата настануваат за време на фазата на изградба како резултат на активностите кои се одвиваат за време на изградбата, односно активностите за време на подготвителната фаза (доведување на локацијата во планираната состојба, подготвена за изградба на објектот) како што се отстранување на бекатонот, ископ на земја, конструкција на темели итн.

Некои од влијанијата кои може да настанат во текот на оваа фаза се следниве:

- За време на изградба на темелите на објектот, се прави ископ од мала количина на земја (85м³), поради што се јавуваат промени врз квалитетот и профилот на почвата, кои промени и влијанија се од постојан карактер и се однесуваат на физичките промени на релјефот и употребливата вредност на почвата;

- Нема да настане ерозија на земјиштето, бидејќи овој терен е рамен и нема потреба од нивелирање, па поради тоа нема да има зголемено движење на почвата за време на изградбата, поради поволните услови на локацијата предвидена за изградба на проширување кон постоечкиот сместувачки капацитет;

- Загадување на почвата поради одлив на супстанции како што се горива или масла кои ги користат возилата и машинеријата или испуштање на загадувачки супстанции веќе приуствни во почвата;

Овие влијанија се значителни, од кои некои се привремени, додека други се трајни. По завршување на активностите од оваа фаза, земјиштето околу објектот треба да се израмни и стабилизира, и доколку е возможно да се оплемени и декорира.

6. Во рамките на активностите предвидени со под-проектот кои ќе се изведуваат на терен не се очекуваат емисии на подземни и површински води. Во близината на градилиштето нема водотеци кои би биле засегнати од овие проектни активности, но сепак Охридското езеро се наоѓа на 200 метри раздалечина.

Од особена важност е да се избегнува непланирано истекување на масла и горива од возилата и машините кои ќе се користат за време на изградбата, како и нивен директен

контакт со почвата, а на тој начин и индиректен контакт со подземните/површинските водни ресурси. Несоодветното управување со отпад исто така може да предизвика емисии во почвата и подземните води. Доколку не се воспостават превентивните мерки детално прикажани во Планот за ублажување подолу, постои можност овие емисии да предизвикаат долготрајни и значајни влијанија на површинските и подземните води и на почвата.

5. ЦЕЛ НА ЛИСТАТА ЗА ПРОВЕРКА НА ПЖСОУ, УСЛОВИ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Светската Банка бара Проценка за животната средина (ПЖС) за проекти предложени за финансирање од Светската Банка со цел да се осигура дека тие се поддржани и одржливи од аспект на животната средина и на тој начин го подобруваат донесувањето на одлуки. ПЖС е процес чија ширина, длабочина и тип на анализа зависат од природата, обемот и потенцијалните влијанија врз животната средина на предложениот проект. ПЖС ги оценува можните ризици по животната средина на проектот, како и нивните влијанија во областа покриена во проектот.

Обемот на проценката за животна средина за под-проектите може да биде различен за различни под-проекти, но вообичаено е помал од обемот на Проценката на влијанијата врз животната средина, најчесто во формата на План за животна средина и општествено управување (ПЖСОУ). За под-проекти кои предвидуваат едноставни надградби, како реновирање и адаптација на објекти, се користи ПЖСОУ. Формата на оваа листа за проверка е дефинирана со Рамката за животна средина и општествено управување за Проектот за локална и регионална конкурентност.

Листата за проверка на ПЖСОУ се применува за помали рехабилитации или за изградба на мали градежни објекти. Обезбедува „прагматична добра практика“ и е наменета да биде лесна за користење и компатибилна со барањата на Светската Банка за заштита. Форматот на листата за проверка се обидува да ги опфати типичните приоди за ублажување на вообичаените договори за градежни работи со локализирани влијанија.

Листата за проверка има еден воведен дел (Воведен дел во кој е опишан проектот, дел каде е дефинирана еколошката категорија, идентификуваните влијанија и каде е објаснет концептот на Листата за проверка на ПЖСОУ) и три главни делови:

- **Дел 1** се состои од описен дел („пасош на теренот“) кој ги објаснува спецификациите на проектот во смисла на физичка локација, инситуционални и законски аспекти, опис на проектот, вклучувајќи ја и програмата за градење на капацитети и опис на процесот на јавна консултација.

- **Дел 2** го опфаќа набљудувањето на животната средина и општеството во едноставен Да/Не формат по кој следуваат мерки за ублажување за секоја зададена активност.
- **Дел 3** е план за следење на активностите за време на изградбата и спроведувањето на проектот. Го задржува истиот формат потребен за стандардните ПЖСОУ на Светската Банка. Целта на оваа листа за проверка е Дел 2 и Дел 3 да се вклучат како тендерска документација на изведувачите.

Процедурата за издавање на Листа за проверка на ПЖСОУ е следната: Листа за проверка на ПЖСОУ на македонски, албански и англиски јазик треба да се објави на интернет-страницата на ПЛРК и примателот, како и на интернет-страницата на засегнатата општина и треба да биде достапна за јавноста во текот на најмалку 14 дена. Треба да е достапна и во печатена форма во просториите на ПЛРК и во релевантните општини и/или во центрите на планските региони. Кога ќе биде најавено, треба да се објави повик за забелешки кон документите заедно со достапните електронски и поштенски адреси наменети за испраќање на забелешките. Записникот од јавната расправа (прибраните коментари и прашања) ги содржи основните податоци за местото, списокот на присутни и резиме на добиените забелешки и треба да се вклучи кон конечната верзија на објавениот документ.

6. ПРИМЕНА НА ЛИСТАТА ЗА ПРОВЕРКА НА ПЖСОУ

Листата за проверка на ПЖСОУ е документ подготвен и поседуван од страна на корисникот. Процесот на подготовка и имплементација за предвиденото во под-проектот ќе се одвива во три фази:

1. *Фаза на општа идентификација и определување на обем*, во која е избран објектот за реновирање/мала градба/адаптација и елаборирана е приближна програма за потенцијалните работни типологии. Во оваа фаза се подготвуваат Дел 1,2 и 3 од Листата за проверка на ПЖСОУ. Дел 2 на ПЖСОУ може да се користи за избирање на типични активности од „мени“ кои се однесуваат на типичните прашања за животната средина и мерките за ублажување. Се одвиваат јавни консултации, ПЖСОУ е финализиран.
2. *Детална фаза на планирање и тендер*, која вклучува спецификации и предмер за градежните работи, опремата, маркетингот и други услуги поврзани со под-проектот. **Листата за проверка на ПЖСОУ ќе биде прикачена како составен дел на тендерската документација и договорот за градежни работи, како и договорот за надзор, и аналогно на сите технички и комерцијални услови, треба да биде потпишана од страна на договорните страни.**
3. *Во текот на фазата на спроведување на работите*, почитувањето на животната средина (уредено со Листата за проверка на ПЖСОУ и регулативата за заштита на животната средина и здравјето) како и други квалитативни критериуми се спроведуваат на соодветната локација како и апликацијата која се

прегледува/надгледува од страна на надзорот на теренот, односно надзорниот инженер или надзорот на проектот назначен за надзор над спроведувањето на Листата за проверка на ПЖСОУ. Мерките за ублажување во Дел 2 и планот за следење во Дел 3 се базата врз која се верификува усогласеноста на Изведувачот со потребните одредби за животната средина.

Практичната примена на Листата за проверка на ПЖСОУ ќе ги вклучува и постигнувањата од Дел 1 за поседување и документирање на сите релевантни теренски специфики. Во вториот дел, активностите кои ќе се одвиваат ќе се проверуваат според предвидениот тип на активности, а во третиот дел параметрите за следење (Дел 3) ќе бидат идентификувани и применети во согласност со активностите преставени во Дел 2.

Целосно пополнетата табела од Листата за проверка на ПЖСОУ (Дел 1, 2 и 3) за секој тип на работи треба да се прикачи како составен дел од договорите за работа и како аналоген дел на сите технички и комерцијални услови кои треба да бидат потпишани од страна на договорните страни.

7. МЕРКИ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ

Мерките за избегнување и намалување/ублажување на идентификуваните влијанија врз животната средина, работниците и заедниците, како и општествените аспекти на под-проектот кои треба да се применат во рамките на под-проектот се, но не се ограничени на, следниве:

- Поставување ограда и обележување на локацијата/градилиштето во согласност со законските одредби,
- Поставување на табла со сите податоци – број на градежна дозвола, назив на инвеститор, изведувач и надзор,
- Применување на безбедносни мерки за работниците во согласност со проценетите ризици за соодветното работно место,
- Обележување на соодветна локација на градилиштето за привремено складирање на градежниот материјал,
- Обезбедување на ленти за предупредување, огради и ознаки
- Забрана на влез за невработени лица во рамките на лентите за предупредување
- Примена на безбедносните мерки за граѓаните
- Машините треба да бидат управувани исклучиво од обучен персонал,
- Постојана присутност на ППА апарати во случај на пожар и други штети,
- Носење на заштитна опрема и облека во секое време, фиксирање на скелиња и други безбедносни и здравствени мерки,
- Запаливите течности може да се стават и чуваат во специјални садови предвидени за таа намена,
- Во основниот проект има упатство за изведување на градежни работи до кое изведувачот ќе се придржува со цел да избегне штета врз други инфраструктурни линии која може да доведе до последици од голем размер по животната средина – пукање на водоводни и канализациони цевки, појава на пожар и експлозии итн.

- Редовно одржување на возилата и градежната механизација и повремени поправки во согласност со процедурите и со цел намалување на излевања и емисии. Одржувањето и поправките на возилата и градежната механизација не е дозволено да се извршуваат надвор од рамките на градилиштето.
- Обезбедување на мерки за заштита на возилата и опремата – попрецизно, мерки за одржување на инсталацијата за издувни цевки, филтери за моторно масло и редовно сервисирање на опремата и градежната механизација со цел намалување на протекувања и емисии.
- Отпадот е придружен продукт за време на изградбата. Уште од првиот ден, потребно е да се определат локации за складирање на опремата и материјалите, за растовар на возилата и за отстранување на отпадниот материјал. На крајот на секој работен ден, целокупниот насобран отпаден материјал треба да се складира на претходно определената локација предвидена за таа намена,
- На крајот на секој работен ден, целокупниот насобран отпаден материјал треба да се складира на претходно определената локација предвидена за таа намена. Во зависност од можностите, градилиштето треба да се исчисти и среди по секој работен ден,
- Неопходно е да се обезбедат соодветни санитарни услови за работниците најмени за реализација на планираниот проект (работниците ќе ги користат тоалетите во постоечкиот објект).

Сите работници мора да бидат свесни за опасностните од пожар и мора да биде спроведена противпожарна обука со цел ракување со противпожарни апарати, хидранти и потребно е сите останати уреди наменети за гасење пожар да се функционални.

Нивото на бучава не смее да надминува 55dB во текот на денот, и 45dB во текот на вечерта, а градежни работи нема да се спроведуваат преку ноќ (изградба на проширување и реновирање на постоечкиот сместувачки капацитет ќе се врши од 7.00 часот до 19.00 часот).

Идентификација, класификација и одвоено привремено складирање (во одвоени, јасно означени канти/контејнери за отпадоци на одвоена претходно-дефинирана локација на теренот и во доволен број) на различни типови на отпад кој може да се насобере од изградбата и реновирањето на постоечкиот сместувачки капацитет и соодветно третирање на отпадот. Отпадот може да се транспортира и обработи во законска депонија само од страна на лиценцирани претпријатија.

Мерките за ублажување опишани во овој дел се општи, додека деталните задолжителни мерки за ублажување се прикажани во табелата од Листата за проверка на мерки за ублажување (Дел 3).

8. ПРОЦЕДУРИ ЗА СЛЕДЕЊЕ И ИЗВЕСТУВАЊЕ И РАСПРЕДЕЛБА НА ОДГОВОРНОСТ

За спроведување на следењето од Листата за проверка на ПЖСОУ на изведувачот, теренскиот надзор или одговорното лице назначено од Корисникот (во случај на изведба на работи за кои не се бара ангажман од страна на надзорен инженер; теренски надзор во понатамошниот текст) ќе работи со Дел 2 и 3 од Листата за проверка на ПЖСОУ, односно со Планот за следење. Дел 2 и 3 се изработуваат со потребните детали, кои дефинираат јасни мерки за ублажување и следење кои може да се вклучат во договорите за изведба, кои го одразуваат статусот на еколошките практики на теренот на изведба и кои можат да се набљудуваат/мерат/квантифицираат/верификуваат за време на изведбата од страна на надзорот.

Дел 3 практично ги одразува клучните критериуми за следење на обезбедените мерки за ублажување кои може да се проверат за време и по изведбата за да се осигура нивната целосна примена и во крајна линија за надоместокот на Изведувачот.

Ваквите мерки за ублажување вклучуваат, но не се ограничени на, употреба на Лична заштитна опрема (ЛЗО) од страна на работниците на градилиштето, генерирање и превенирање на прашина, количини на користена и испуштена вода на градилиштето, третман на отпадни води, присутност на соодветни санитарни простории за работниците, прибирање на отпад од различен вид (дрво, метали, пластика, опасен отпад, пр. остатоци од лепак и боја и амбалажи, сијалици), количини на отпад, соодветна организација на патеките и просториите за отстранување отпад, или повторна употреба и рециклажа секаде каде тоа е возможно. Покрај Дел 3, теренскиот надзор треба да проверува дали изведувачот се придржува кон мерките за ублажување во Дел 2. Известувањето за спроведување на практиките треба да се опише во редовниот извештај кон Проектната единица.

Прифатливиот извештај за следење изготвен од страна на изведувачот или теренскиот надзор ќе биде услов за целосна исплата на надоместокот определен со договорот, исто како и техничките критериуми за квалитет или анкети за квалитет. **Извештаите за спроведување на Листата за проверка на ПЖСОУ ќе се одвиваат квартално (доколку не е поинаку договорено со Проектната единица).** Со цел да се влијае до некој степен врз Изведувачот и неговото делување во однос на животната средина, во договорите за работа ќе биде вклучена клаузула која ќе ги прецизира казните во случај на непочитување на договорните одредби во врска со животната средина, како на пр. во форма на задржување на одреден дел од надоместоците се до применување на корективните мерки во согласност со под-проектот, чија висина ќе зависи од сериозноста на повредата на договорот. Во екстремни случаи, ќе настане раскинување на договорот, како што ќе биде предвидено во истиот.

Спроведувањето на дефинираните мерки од Листата за проверка на ПЖСОУ ќе бидат следени од страна на надзорот/надзорниот инженер, и овластениот и/или државниот инспектор за животна средина и комунални работи, како и експерт за животна средина

од Проектната единица. Спроведувањето на мерките ќе биде следено пред отпочнување на работите, за време на реновирањето, како и по завршување.

Апликантот (ите) се обврзани редовно да поднесуваат извештаи за спроведување и следење на еколошките мерки за ублажување (извештаи за спроведување на Листата за проверка на ПЖСОУ, пр. во форма на табеларен преглед – табели за план за ублажување и план за следење – со дополнителна колона за статусот на мерки, набљудувања и коментари, и Следење на мерката (спроведена/ не е спроведена, резултати, набљудувања и коментари, засегнатост, време, итн.)

Дел 1: Институционален и административен дел	
Држава	Република Македонија
Назив на под-проект	Проширување и реконструкција на сместувачки капацитет за проширување на снабдувањето и подигање на квалитетот на сместување и подобрување на конкурентноста
Обем на под-проектот и конкретни активности	Управување и координација на под-проектот; Подобрување на сместувачките капацитети: Унапредување на селскиот туризам и убавините на Македонија за странските туристи; Подигање на економската моќ на локалните производители; Можност за нови вработувања.
Организациско уредување (Назив и контакт)	Управување со проектот*
	<u>Инвеститор:</u> Здружение за трговски услуги и угостителство Башоман Л С ДООЕЛ, с.Пештани, Охрид с. Пештани, 6000 Охрид
	<u>Координатор на под-проектот:</u> Дарко Башовски 077 601 601, dbasoski@hotmail.com
Имплементација (Назив и контакт)	Надзор **
	Ќе се назначи во подноцнежна фаза по изборот.
Опис на теренот	
Назив на теренот	Пештани, 6000 Охрид
Опишете ја локацијата на теренот Анекс 1: Информации	Башоман Л С ДООЕЛ е лоцирано во село Пештани општина Охрид

за теренот (слики од теренот) ☒ Да или ☐ Не	
Кој го поседува земјиштето?	Здружение за трговски услуги и угостителство Башоман Л С ДООЕЛ, с. Пештани, Охрид
Географски опис	Држава: Република Македонија Град: Охрид Општина: Охрид Координати: 42°00'05.8"N 21°26'19.4"E
Законодавство	
Идентификација на националното и локалното законодавство и дозвоите кои се однесуваат на активноста (-ите) на под-проектот	<p>Закон за градежништво („Службен весник на Република Македонија" Бр.130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 59/11, 13/12, 144/12, 79/13, 137 / 13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 44/15, 129/15 и 39/16)</p> <p>Закон за животна средина („Службен весник на РМ“ Бр. 53/05, 51/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15 и 39/16)</p> <p>Правилник за начинот на постапување со комунален и друг вид на неопасен отпад („Службен весник на РМ“ Бр.147/07);</p> <p>Листа на отпад („Службен весник на РМ“ Бр. 100/05);</p> <p>Закон за управување со пакувања и отпад од пакувања (“Службен весник на РМ“ Бр.161/09, 17/11, 47/11, 136/11, 6/12, 39/12 и 163/13);</p> <p>Закон за заштита од бучава во животната средина (“Службен весник на РМ“ Бр.79/07, 124/10 и 47/11);</p> <p>Закон за безбедност и здравје при работа (“Службен весник на РМ“ Бр. 92/07, 136/11, 23/13 и 25/13)</p>
Процес на јавна консултација	
Идентификувајте кога/каде се одвивал процесот на јавна консултација и кои биле забелешките од консултираните заинтересирани страни	<p>Процедурата за јавна консултација со Листата за проверка на ПЖСОУ е следнава: Листата за проверка на ПЖСОУ мора да биде објавена на интернет страниците на ПЛРК, Агенцијата за промоција и поддршка на туризам и градот Охрид, каде ќе се реализира проектот. Документот мора да е објавен и достапен на јавноста најмалку 14 дена. Исто така, документот мора да биде достапен и во испечатена форма во канцеларијата на ПЛРК и хотелските простории. На дадено соопштение, повикот за коментари и забелешки на документите треба да биде објавен заедно со достапна електронска и поштенска адреса за испраќање на забелешките. Записникот од состанокот на јавната консултација (прибрани коментари и прашања) се состои од: основни информации за местото на јавната консултација, список на учесници и краток преглед на коментарите на учесниците кои ќе бидат додадени во конечната верзија на документот.</p>

Градење на институционален капацитет	
Дали ќе има градење на капацитет?	☒ Не или ☐ Да, доколку е Да, Анекс 2 содржи информации за градење на капацитет
Табела 1	

Дел 2: Општествена и еколошка проверка			
Дали активност на теренот ќе вклучува некое од следниве?	Активност	Статус	Дополнителни забелешки
	А. Општи барања	☒ Да ☐ Не	Види дел А подолу
	Б. Реновирање на зграда/адаптација	☒ Да ☐ Не	Види дел А и Б подолу
	В. Изградба на проширување на постоечки сместувачки капацитет	☒ Да ☐ Не	Види дел А и В подолу
	Г. Опасни или токсични материјали ¹	☒ Да ☐ Не	Види дел А и Г подолу
	Д. Безбедност на сообраќај и пешаци	☒ Да ☐ Не	Види дел А,Б and Д подолу
	Ѓ. Набавка на хемикалии	☒ Да ☐ Не	Види дел Ѓ подолу

Табела 2

¹ Токсични/опасни материјали се, но не се ограничени на, азбест, токсични бои, отстранување на оловна боја, итн.

Листа за проверка на мерки за ублажување		
Активност	Параметар	Листа за проверка на мерки за ублажување
А. Општи услови	Известување безбедност работниците и на	<p>а) Обезбедување на информации за локалното население за обемот и времетраењето на градежните активности со подготовка на Известување кое се истакнува на огласната табла и на интернет страницата на општината и преку други средства, доколку е потребно, со цел да се осигура дека локалното население е добро информирано;</p> <p>б) Локалните инспекторати за градежништво и заштита на животната средина и природата се известени за градежните работи пред нивно отпочнување;</p> <p>в) Сите потребни дозволи и мислења се добиени пред отпочнување на работите (вклучувајќи градежни дозволи и друго);</p> <p>г) Целокупната работа ќе биде спроведувана на безбеден и дисциплиниран начин;</p> <p>д) Заштитната облека и опрема за работниците е достапна во доволни количини и е во употреба во секое време;</p> <p>ѓ) Работниците мора да бидат адекватно обучени, сертифицирани и искусни за работата која ја изведуваат (на пр. за работа на височина);</p> <p>е) Отворените јами се покриваат и јасно се обележуваат кога на нив не се работи;</p> <p>ж) Да се обезбеди соодветно обележување и табла со податоци на градилиштето;</p> <p>з) Обележување на градилиштето за привремено складирање на реконструкцискиот материјал во негова близина;</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
		<p>s) Обезбедување на ленти за предупредување, огради и соодветна сигнализација за известување за опасност, клучни правила и процедури за следење;</p> <p>и) Забранет влез за невработени лица во рамките на лентите за предупредување и огради на места и во време кои се сметаат за потребни.</p> <p>Ј) Околната област во близина на локацијата треба да се одржува чиста;</p> <p>к) Машините треба да се управувани од страна на искусен и соодветно обучен персонал, со што би се намалил ризикот од несреќи;</p> <p>л) Сите работници мора да се запознаени со опасностите од пожар и со мерките за заштита од пожар и мора да бидат обучени за ракување со ППА апарати, хидранти и други уреди кои се користат за гасење на пожар;</p> <p>љ) Уредите, опремата и ППА апаратите секогаш треба да се функционални, така што во случај на потреба би се употребиле брзо и ефикасно. Кутиите за прва помош треба да се достапни на теренот, а персоналот да е обучен за нивно користење.</p> <p>м) Процедурите за итни случаи (вклучувајќи излевања, несреќи итн.) се достапни на градилиштето.</p> <p>н) Мора да се обезбедат санитарни простории (тоалети) за работниците.</p> <p>(Њ) Набавената опрема ќе биде монтирана и користена во согласност со сите мерки на безбедност пропишани од страна на производителот на опремата и најдобрите практики.</p>
	Археолошки наоди	<p>а) Процедурите ќе го следат националното законодавство за археолошки наоди</p> <p>б) Во случај на појава на археолошки наоди, работите ќе бидат стопирани и за тоа во рок од 24 часа ќе се извести овластениот надлежен орган (Министерство за Култура и регионални музеи и институти);</p> <p>в) Изведувачот ќе ги следи упатствата на надлежните и работите ќе бидат повторно отпочнати по нивно одобрение;</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
		<p>г) Работниот терен мора да биде лоциран подалеку од археолошки и области на културно наследство;</p> <p>д) Ке се преземе соодветна грижа и подигање на свеста кај работниците за можни ископи на археолошки остатоци.</p>
	Квалитет на воздухот	<p>а) Градилиштето, патеките за транспорт и терените каде се чуваат материјалите треба да се прскаат со вода за време на суви и ветровити денови.</p> <p>б) Градежните материјали треба да се складираат на соодветни места и да се покриваат со цел да се намали прашина</p> <p>в) Товарот од возилата кој би емитирал прашина треба да се покрива.</p> <p>г) Ограничување на брзината на движење на возилата до градилиштето.</p> <p>д) Патиштата редовно се пометуваат и чистат на критичните точки.</p> <p>ѓ) Горниот слој на почвата се држи настрана од материјалот за складирање. Да се заштитат со лимови или ограда во случај на ветровито време.</p> <p>е) Материјалот за складирање да се лоцира подалеку од одводите, природните водни текови и места подложни на ерозија на земјиште.</p> <p>ж) Куповите почва се покриваат кога се носат надвор од градилиштето за да бидат отстранети.</p> <p>з) Да се осигура дека сите транспортни возила и машинерија се опремени со соодветна опрема за контрола на емисии, редовно одржувани и заверени.</p> <p>с) Да се осигура дека сите возила и машинеријата користат гориво од официјални извори (лиценцирани бензински пупми) и гориво назначено од производителот</p> <p>и) Нема да има прекумерен застој од градежни возила на градилиштето.</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
	Бучава	<p>а) Бидејќи е станбена област (треба да се вози низ селото за да се стигне до градилиштето) нивото на бучава не смее да надминува 55dB преку ден и навечер, а 45dB преку ноќ.</p> <p>б) Градежните работи не се дозволени преку ноќ, а работата на градилиштето ќе биде ограничена за одвивање од 7.00 часот до 19.00 часот (согласно дозволата).</p> <p>в) За време на работите, капаците за моторите на генераторите, воздушните компресори и друга механичка опрема на погон треба да бидат затворени, а опремата поставена што е можно подалеку од станбената област.</p> <p>г) Пумпите и друга механичка опрема треба ефективно да се одржуваат.</p>
	Квалитет на вода и почва	<p>а) Да се спречат штетни излевања од отпад (привременото складиште за отпад треба да е заштитено од протекувања, а складиштата за опасен и токсичен отпад треба да се опремени со секундарен систем за задржување, на пр. контејнери со дупли сидови).</p> <p>б) Доколку има појава на штетни излевања, истите да се задржат и отстранат, да се исчисти теренот и да се следат процедурите и мерките за управување со опасен отпад.</p> <p>в) Во случај на истечни води произлезени од изградбата, површината која е можно контаминирана со штетни материи ќе се собере на терен во привремен слив за задржување на вода и ќе се транспортира до соодветна лиценцирана постројка за пречистување на отпадните води.</p> <p>г) Монтажа/обезбедување и одржување на соодветни санитарни простории за работниците. Отпадните води од овие извори треба да се транспортираат до соодветни постројки за третирање на отпадни води.</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
		<p>д) Спречување на штетни излевања од резервоари (задолжителен секундарен систем за задржување, пр. контејнери со дупли сидови), градежна опрема и возила (редовно одржување и проверки на резервоарите за масло и гориво, машинеријата и возилата може да се паркираат и манипулираат само на асфалтирани или бетонирани површини со систем за прибирање на површинска истечна вода.</p> <p>ѓ) Истечните води на градилиштето со можни суспендирани материи треба да се исфилтрираат пред да се истурат во природните текови.</p> <p>е) Водата и останати компоненти во бетонска смеса се чисти и без штетни хемикалии.</p>
	Управување со отпад	<p>Добрата пракса за управување со отпад ќе се применува, вклучувајќи го и следното:</p> <p>а) Идентификација на различни видови отпад кои би можеле да се генерираат на теренот на изградба/реновирање и негова класификација во согласност со Законот за Отпад.</p> <p>б) За секоја идентификувана категорија на отпад се обезбедени контејнери во доволни количини и поставени на поволни места.</p> <p>в) Ќе се определат патеки за собирање и отстранување на отпад како и лиценцирани депонии/постројки за процесирање за сите главни видови на отпад очекуван од рушење и градежни активности. За управување со опасен отпад, ќе се бараат и следат упатства од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.</p> <p>г) Минералниот (природен) градежен отпад и отпадот од рушење ќе бидат одделени од општите отпадоци, органски, течни и хемиски отпадоци по пат на сортирање на лице место на градилиштето и привремено складирање во соодветни</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
		<p>контејнери. Во зависност од потеклото и содржината, минералниот отпад ќе биде вратен на неговата првична локација или ќе биде пренаменет.</p> <p>д) Целокупниот градежен отпад ќе биде собран и отстранет соодветно од страна на овластени колектори и во овластена депонија (или овластена постројка за процесирање).</p> <p>ѓ) Извештаите за отстранување на отпад ќе бидат редовно ажурирани и задржани како доказ за соодветно управување, според предвиденото.</p> <p>е) Секогаш кога е можно, изведувачот ќе врши повторна употреба и рециклирање на соодветни и одржливи материјали. Исфрлање на каков било отпад (вклучувајќи и органски отпад) или отпадна вода во околната природа и водните тела е строго забрането.</p> <p>ж) Собирање, транспорт и конечно отстранување/процесирање на комунален отпад се врши од страна на овластено претрпијатие;</p> <p>з) Градежниот отпад треба веднаш да се отстрани од градилиштето и повторно да се употреби доколку е тоа возможно;</p> <p>с) Забрането е согорување на целокупниот отпад на градилиштето или во нелиценцирани погони или локации.</p> <p>и) Постоечките уреди за климатизација не смее да се полнат ниту празнат. Доколку треба да се фрлат, истото треба да биде обавено од страна на специјализирани лиценцирани претрпијатија.</p> <p>ј) Идентификација на различни типови на отпад на градилиштето (почва, песок, шишиња, храна, делови од цевки, хартија, искршен бетон итн.);</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
		к) Потенцијалниот опасен отпад (моторни масла, гориво за возила) треба одделно да се собере и да се направи договор со подизведувач кој ќе биде овластен за собирање и транспорт на истиот (и привремено складиран, доколку ова е применливо). Опасниот отпад ќе биде процесираан или депониран само на постројки/депонии со важечка лиценца.
	Безбедност на сообраќајот	а) Се подготвува и применува план за регулирање на сообраќајот во согласност со Општината и надлежен орган (сообраќајна полиција); б) Сообраќајот ќе се регулира на безбеден начин. Безбедноста на пешаците ќе се осигура преку употреба на безбедни премини. в) Соодветно ќе се применуваат известувања за безбедност и регулирање, како и ознаки.
Б. Реновирање на објектот	Управување со материјали	а) Нема да се користат нови материјали кои содржат азбест или боја со оловна база.
	Безбедност на заедницата	а) Да се обезбеди безбедност на корисниците на зградата, на пр. да се обезбедат безбедни премини и заштита од предмети што паѓаат. б) Навремено информирање на корисниците на просториите и соседните заедници за претстојните работи. в) Во случај на прекинување на сообраќајот, ќе се организираат алтернативни маршрути во соработка со Општината.
В. Изградба на проширување на кон	Управување со материјали	а) Нема да се користат нови материјали кои содржат азбест или боја врз база на олово.

Листа за проверка на мерки за ублажување		
постоечки сместувачки капацитет		<p>б) Грубиот агрегат во бетон кој се применува и користи при рехабилитација мора да одговара на барањата за издржливост и градација. Агрегатот мора да биде нов (некористен претходно) и по можност произведен локално.</p> <p>в) Минерални ресурси (агрегати, песок, чакал, итн.) се набавуваат само од лиценцирани претпријатија со важечки концесии за екстракција/експлоатација. Претпријатијата треба да докажат дека безбедносните и здравствени мерки и управувањето со животната средина се применуваат.</p>
	Ерозија на почвата	<p>а) Возилата и машинеријата може да се паркираат само на определените места за тоа со непропустлива површина и со систем за собирање и третирање (сепаратор на масло и маст).</p> <p>б) Заштита на ширење на седиментација преку огради и бариери.</p> <p>в) Повлекување на почвата се извршува само онолку колку што е потребно, и се складира/заменува/пренаменува по завршување со градбата</p> <p>г) Употреба на антифриз и/или соединенија за забрзување не е дозволено.</p> <p>д) Заштита и враќање на неизградените површини. Треба да се испроектираат наклони/косини и структури за задржување со цел намалување на ризиците, да се обезбеди соодветно одводнување и капацитет за вегетацијата.</p> <p>ѓ) Да се спроведат работи за површинско одводнување кое ќе ја пренасочува дождовната вода која би ја еродирала почвата.</p> <p>е) Да се применува соодветно управување со атмосферска вода со цел намалување на ерозија и отстранување на седиментацијата надвор од градилиштето во приемните води.</p> <p>ж) Местото за паркирање мора да се почитува во согласност со неговата дефинирана местоположба.</p>
	Безбедност на заедницата	<p>з) Да се осигура безбедност на корисниците на објектот, како на пр. Обезбедување на безбедни премини и заштита од предмети што паѓаат.</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
		<p>s) Навремено известување на корисниците на просториите и соседните заедници за претстојните работи.</p> <p>и) Во случај сообраќајот да е прекинат, да се организираат алтернативни маршрути во соработка со Општината.</p>
Г. Опасни материјали	Управување со азбестен отпад и отпад од громобрани	<p>(а) Доколку се најде азбест на теренот, инспекцијата за животна средина и други надлежни органи (на пр. МЕСП) треба да бидат известени и од нив да се побараат упатства. Азбестот мора да биде отстранет и соодветно капсулиран/врзан.</p> <p>(б) Азбестот ќе биде отстранет, управуван, транспортиран и депониран во согласност со националната регулатива и најдобрите практики (спречување на оштетување, испрсан со вода поради прашина, отпадниот азбест ќе се спакува во херметички затворени пакети, привремено ќе се складира во затворени простории, соодветно ќе се означи на сите три јазици итн.)</p> <p>(в) Работниците кои се справуваат со азбест ќе носат заштитна облека, адекватни респиратори/маски (во зависност од типот на азбест).</p> <p>(г) Само лиценцирани претпријатија за управување со азбест може да се вклучени во овие работи.</p> <p>(д) Отстранетиот азбест не смее повторно да се употребува.</p> <p>(ф) Доколку се идентификуваат радиоактивни шипки на теренот, ќе се ангажира претпријатие овластено за отстранување на истите.</p>
	Управување со токсични и опасни цврсти материји и течности (вклучувајќи и отпад)	<p>а) Да се осигура соодветно ракување со лубриканти, гориво и растворувачи преку обезбедено складиште и во согласност со Листата со податоци за безбедност на материјали.</p> <p>б) Привременото складирање на теренот на сите опасни или токсични супстанции ќе се врши во безбедни контејнери означени со детали за составот, својствата и информации за ракување.</p> <p>в) Сите опасни материји треба да се чуваат во непропустлив контејнер со цел спречување на нивно истурање или протекување. Овој контејнер мора да биде со секундарен систем за задржување, на пр. дупли сидови или слично.</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување		
		<p>Секундарниот систем за задржување не смее да има пукнатини, мора да го задржува истекувањето и брзо да се празни.</p> <p>г) Контејнерите со опасни супстанции мора да се држат затворени, освен кога се додаваат или отстрануваат материјали/отпад. Со истите не смее да се ракува, ниту пак смее да се отвораат или складираат на начин кој би предизвикал нивно протекување.</p> <p>д) Контејнерите кои содржат запалив, опасен или реактивен отпад мора да бидат лоцирани најмалку 15 метри од линијата на сопственост на капацитетот, и најмалку 30 метри од водната линија.</p> <p>ѓ) Опасниот отпад ќе биде собираен, транспортиран и депониран од страна на овластено претпријатие договорено од страна на Изведувачот на градежните работи. Отпадот се транспортира со посебно лиценцирани превозници и се депонира во лиценциран капацитет. Контејнерите за сите видови на предвиден (и настанат) опасен отпад на терен мора да бидат достапни и соодветни означени (име и назначен код за отпад).</p> <p>е) Нема да се користат боја на база на олово, азбест или други материјали опасни по човековото здравје.</p>
Д. Набавка на хемикалии	Несоодветно или недостаток на соодветно управување може да ги зголеми ризиците по безбедноста на работното место	<p>а) Со хемикалиите се ракува, управува и истите се складираат во согласност со Листата со податоци за безбедност на материјали.</p> <p>б) Хемикалиите се набавуваат од овластен дистрибутер.</p> <p>в) Со хемикалиите управува и ракува само овластен и соодветно обучен и искусен кадар.</p>

Листа за проверка на мерки за ублажување							
		или здравјето за сите граѓани					
Табела 3. Листа за проверка на мерките за ублажување							
Дел 3: План за следење							
Фаза	Што (ке се следи (параметар)?)	Каде (ке се следи параметарот)	Како (ке се следи параметарот?)	Кога (дефинирајте колку често/или континуитетот?)	Зошто (се следи параметарот?)	Цена (доколку не е вклучена во буџетот на проектот)	Кој (е одговорен за следење?)
За време на подготовката на активностите	Сите потребни дозволи се добиени пред отпочнување на изведбата.	Во градската управа	Инспекција на сите потребни документи	Пред отпочнување со изведбата	За да се осигураат законските аспекти на активностите за рехабилитација	/o	Изведувач, надзор на градежните работи, инспектор за градежни работи ПЕ на ПЛРК
	Јавните и релевантни институции се известени	Простории на изведувачот	Инспекција на сите потребни документи	Пред отпочнување на изведбата	Да се осигура јавната свест	/	Изведувач; надзор на изведбата;
	Мерки за безбедност на работниците, вработените и посетителите	На терен	Визуелни проверки и извештаи	Пред отпочнување на изведбата	Да се спречат ризици по здравјето и безбедноста – механички повреди и да се обезбеди безбеден пристап и мобилност	/	Изведувач, надзор

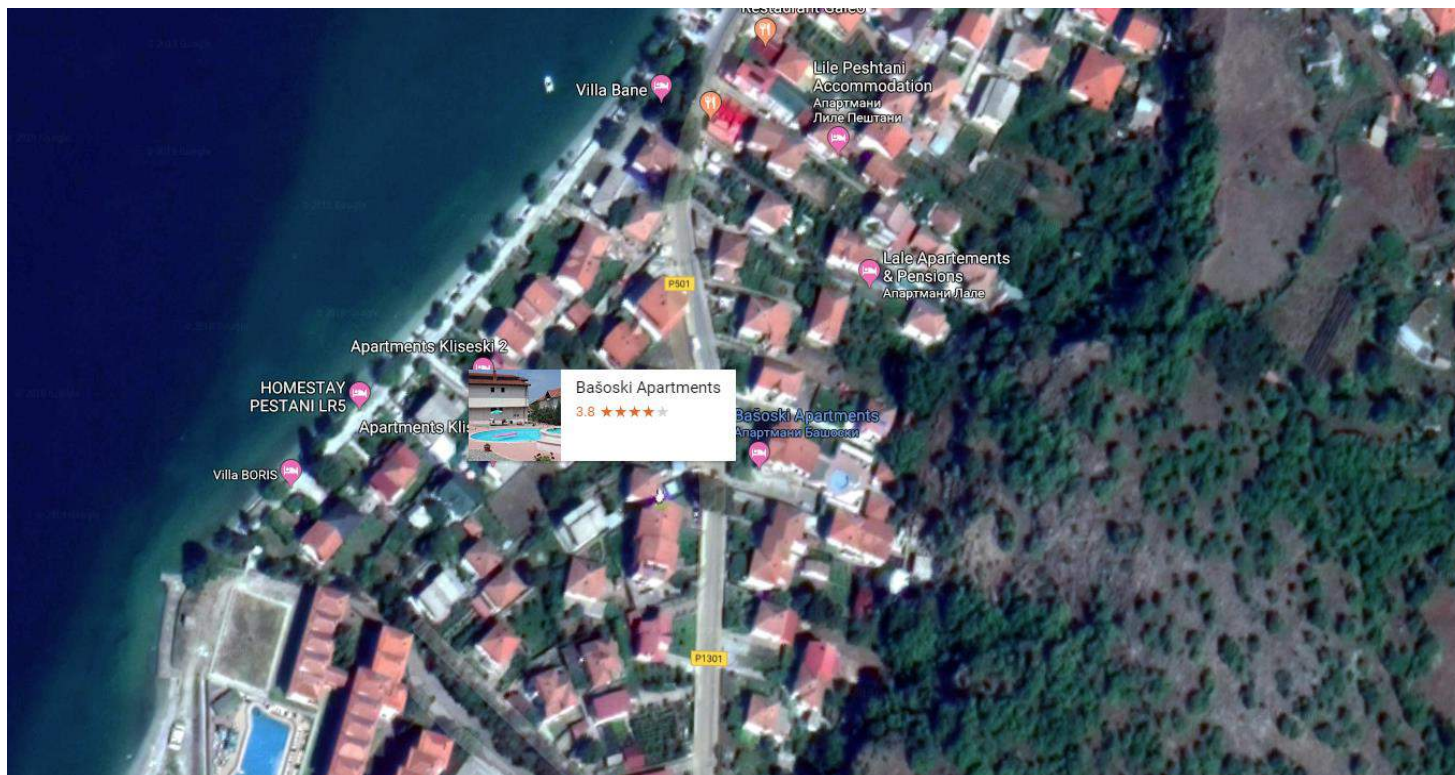
Листа за проверка на мерки за ублажување							
За време на спроведување на активностите	Безбеден тек на сообраќај	На терен	Визуелни проверки и извештаи	За време на достава на опремата	Да се осигура координиран тек на сообраќајот	/	Изведувач, надзор
	Безбедност при работа	На терен	Визуелни проверки и извештаи, ненајавени инспекции за време на изведбата	Ненајавени контроли за време на изведбата	Да се спречат ризици по здравјето и безбедноста – механички повреди и да се обезбеди безбеден пристап и мобилност	/	Надзор
	Градилиштето е добро организирано: огради, предупредувања, точно поставени знаци	На терен	Инспекција	Ненајавени контроли за време на изведбата	Да се спречат несреќи /	/	Изведувач, надзор
	Прибирање, транспорт и опасен отпад (доколку го има)	На безбедна привремена локација на градилиштето во посебни контејнери за отпад	Инспекција на списоците за транспорт и условите на просторот за складирање	Пред отпочнување со транспорт на опасен отпад (доколку го има)	Да се подобри управувањето со отпад на локално и национално ниво/Опасниот отпад да не се отстранува на ниту една депонија	/	Овластена компанија за прибирање и транспорт на опасен отпад (доколку го има), Овластен инспектор за животна средина, инспектор за градежни работи, ЕЖС на ПРЛК

Листа за проверка на мерки за ублажување							
	Прибирање, транспорт и конечно отстранување на цврст отпад	На и околу градилиштето	Визуелно следење и инспекција на листите за транспорт на изведувачот	На дневно ниво по прибирање и транспорт на цврстиот отпад	Да не се остава цврстиот отпад на градилиштето и да се избегнуваат негативни влијанија по животната средина и здравјето на локалното население	/	Изведувач; надзор на градежните работи; Овластен инспектор за животна средина, инспектор за градежни работи ЕЖС на ПРЛК
	Параметри за загадување на воздухот со прашина, честички	На и околу градилиштето	Земање на примероци од овластена агенција	По жалба или негативни наоди од инспекција	Да се осигура дека нема да има прекумерна емисија за време на изведбата	/	Надзор
	Ниво на бучава и вибрации	На и околу градилиштето	Следење на нивото на бучава dB (со соодветна опрема)	По жалба или наод од страна на инспекција	Да се определи дали нивото на бучава е над или под дозволеното ниво на бучава	/	Изведувач; Акредитирана компанија за мерење обезбедена од страна на изведувачот; Овластен инспектор за животна средина, инспектор за градежни работи, ЕЖС на ЛРПК
За време на оперативната фаза	Управување со отпад	На и околу градилиштето	Отпадот е соодветно прибиран, сортиран и складиран	На дневна база	Да се превенира акумулација на отпад	Варијабилна и не вклучена во буџетот на проектот	Овластена компанија за прибирање на отпад

Листа за проверка на мерки за ублажување	
	Табела 4

Анекс 1 кон Листата за Проверка на ЕМП: Информации за теренот (слики од теренот)

Листа за проверка на Планот за животна средина и општествено управување

Листа за проверка на Планот за животна средина и општествено управување

Листа за проверка на Планот за животна средина и општествено управување

Анекс 2 Министерство за животна средина и просторно планирање (МЖСПП)
мислење/решение за одобрување на елаборат за заштита на животната средина

 Република Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

Архивски број: УП1-11/4-1064/2018

Дата: 12. 11. 2018

✓ ДО: БАШОМАН Л&С ДООЕЛ
Ул. Наум Охридски бр. 96 Пештани
6000 Охрид

Република Македонија
Министерство за
животна средина
и просторно
планирање

Бул. "Тоце Делчев" бр.18,
1000 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 3251 400
Факс: (02) 3220 165
Е-пошта:
infoeko@moepp.gov.mk
Сајт: www.moepp.gov.mk

ПРЕДМЕТ: Доставување на Решение

Почитувани,

Во прилог на овој допис Ви доставуваме Решение со број УП1-11/4-1064/2018, за одобрување на Елаборатот за заштита на животната средина за објект: Доградба на постоен објект за семејно домување во зграда во комбинација со угостителско сместување со висина приземје+кат+кат поткровје на локација КП бр. 2115 за м.в. Калци, КО Пештани, општина Охрид, за потребите на БАШОМАН Л&С ДООЕЛ од Охрид.

Со почит,

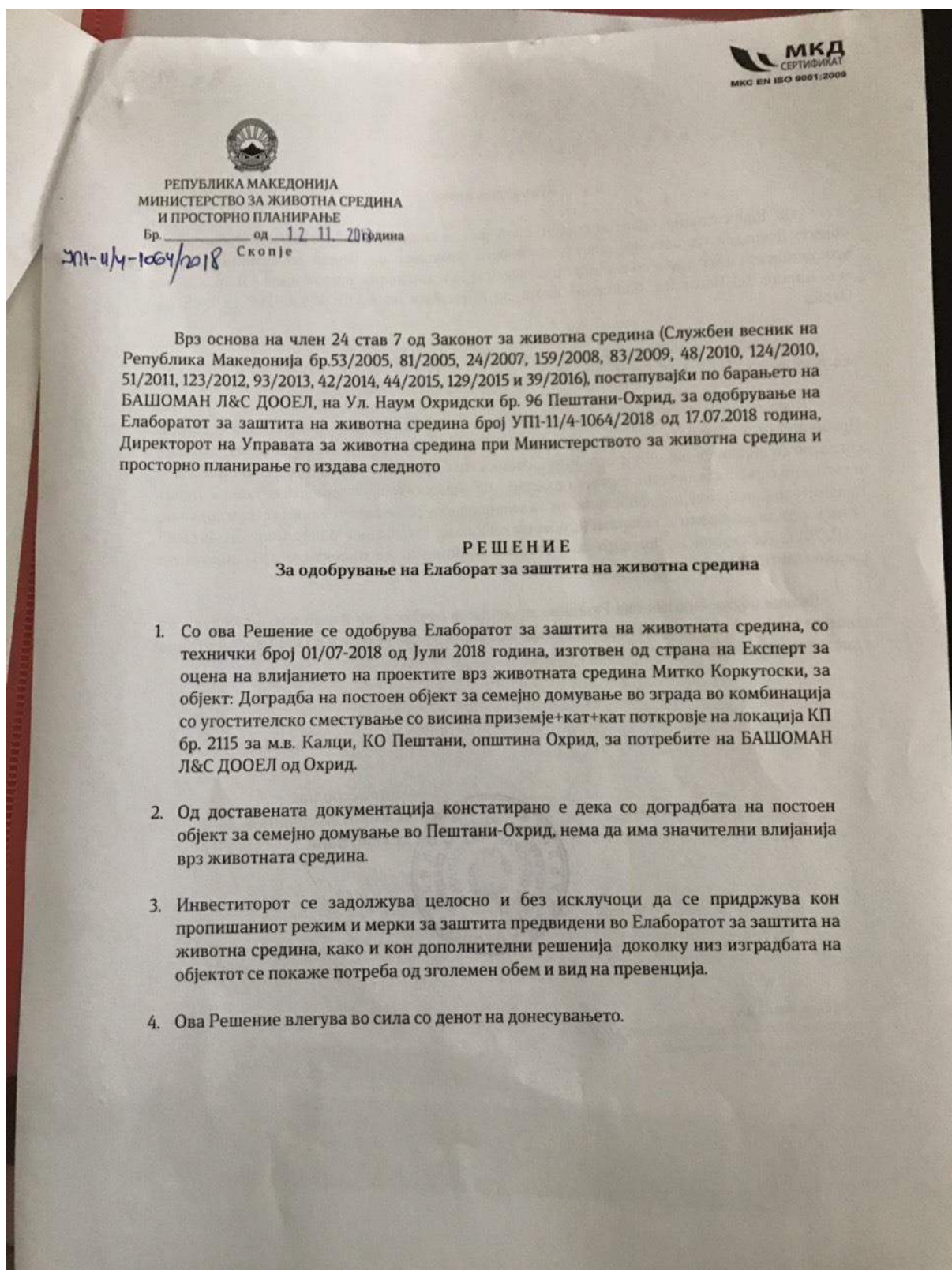
МИНИСТЕР
Sadulla Duraki

Изработил: Сашо Илиќ
Контролирал/Согласен: Александар Петковски
Директор на Управа за животна средина
Xhezmi Saliu

Образложение

Од Ваша страна беше доставен Елаборат за заштита на животната средина за објект: Дограбна на постоен објект за семејно домување во зграда во комбинација со угостителско сместување со висина приземје+кат+кат поткровје на локација КП бр. 2115 за м.в. Калци, КО Пештани, општина Охрид, за потребите на БАШОМАН Л&С ДООЕЛ од Охрид.

Локацијата на објектот за сместување и доградба на 6 нови апартамани се наоѓа во м.в. Калци, на КП бр. 2115, КО Пештани, општина Охрид.

Предметниот Елаборат за заштита на животната средина е изготвен согласно Правилникот за формата и содржината на Елаборатот за заштита на животната средина согласно со видовите на дејностите или активностите за кои се изработува елаборат, како и согласно со вршителите на дејноста и обемот на дејностите и активностите кои ги вршат правните и физичките лица, постапката за нивно одобрување како и начинот на водење на регистарот за одобрени Елаборати (Службен весник на Република Македонија бр. 44/2013 и 111/2014), од страна на Експерт за оцена на влијанието на проектите врз животната средина Митко Коркутоски.

Правна поука: Против ова Решение може да се поднесе жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државна Комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

Директор на
Управа за животна средина
Xhezmi Saliu

Изработил: Сашо Илиќ
Контролирал/Согласен: Александар Петковски
Директор на Управа за животна средина
Xhezmi Saliu